

نویسنده : پیتر روت لند «Peter Rutland» .
منبع و تاریخ نشر : ریسپونسیبل ستیت گرفت «2024-19-09» .
برگردان : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

رهبران چین ؛ روسیه و ترکیه

**تغییر اهداف ابری «سحابی» ابزار
تحریم ها علیه روسیه**

*Shifting goals cloud utility of sanctions on
Russia*

جنگ اقتصادی غرب علیه مسکو پس از حمله به اوکراین موفقی کوتاه مدت محدودی داشته است

The West's economic war on Moscow post Ukraine invasion has had limited near term success

در {26 تا 27} سپتامبر، مدرسه فلچر (Fletcher) در **دانشگاه تافتس** میزبان کارگاه آموزشی تحت عنوان «پیامدهای جهانی جنگ اقتصادی روسیه و غرب» بود. این دوجین «دهه ها» کارشنا سان، اعم از دانشگاهیان و متخصصان را گرد هم آورد تا درباره تأثیر تحریم های گسترده اعمال شده علیه روسیه توسط حدود 50 کشور در پی تهاجم تمام عیار به اوکراین بحث کنند.

این نشست که توسط **اساتید تافتز**، **کریستوفر میلر** و **دانیل درزرنر** سازماندهی شد، و اما به پاسخ قاطعی به این سوال کلیدی نرسید: که آیا این تحریم ها کارساز هستند و مرتبط به سوال اینکه، آیا تحریم ها باید لغو شوند، ادامه یابند یا تشدید شوند؟

این تا حدی به این دلیل است که رهبران غربی در تعریف اهداف تحریم ها که به مرور زمان تغییر کرده است، مبهم و مشکوک بوده اند. در ابتدا، هدف این بود که روسیه را از تهاجم منصرف کند. که کار نکرد. بنا بر این هدف از هم پاشیدن اقتصاد روسیه، اجبار بانکی و سقوط روبل بود، که امیدواریم باعث شود نخبگان روسیه و/یا مردم روسیه علیه **پوتین** قیام کنند و او را مجبور به ترک جنگ کنند. و طوری به نظر میرسد که این اقدام شاید برای یک یا دو هفته، کار میکند. اما بانک مرکزی روسیه کنترل های شدیدی را بغرض جلوگیری از خروج سرمایه اعمال کرد و به تبدیل روبل پایان داد. که به این وجه اقتصاد روسیه سقوط نکرد.

پس از آن، هدف به سمت فرسایش تغییر کرد و هدف این بود که پوتین هزینه ویا مصارف را افزایش بدهد، به این امید که او را هرچه بیشتر به مذاکره و گفتگو به میز مذاکره بکشاند و به این به جنگ نقطه پایان گذارد. به این صورت با پابین آوردن کاهش اهداف اعلام شده، رهبران می توانند همچنان اصرار کنند که تحریم ها علیه روسیه تا هنوز موثر است. **ادوارد فیشمن**، یکی از مقامات سابق خزانه داری ایالات متحده، گفت: "هدف این بود که سیستم یا نظام را شوکه کند، هرج و مرج ایجاد کند و سیاست گذاران روسیه را وادار کند که توجه خود را به تحولات داخل روسیه معطوف کنند." و اما؛ ما مهارت مدیران مالی روسیه و میزان آمادگی آنها را برای تحریم ها در پی الحاق کریمه در سال «2014» دست کم گرفتیم.

ماکسیمیلیان هس، نویسنده کتاب جدید «جنگ اقتصادی: اوکراین و درگیری جهانی بین روسیه و غرب»، استدلال کرد که **پوتین** از زمان تصویب قانون **ماگنیتسکی** در سال 2012، [سرگئی ماگنیتسکی یک حسابدار روسی بود که در سال 2009 شکنجه شد، از مراقبت پزشکی خودداری کرد و در سلول زندان مسکو جسدش پیدا شد. مقامات روسیه او را به دلیل نقشش در افشای یک طرح تقلب مالیاتی غول پیکر که ادعا می‌شود شامل مقامات بلندپایه دولتی می‌شد، هدف قرار داده بودند.] روسیه را برای جنگ اقتصادی با غرب آماده کرده است. افرادی که در مرگ سرگئی ماگنیتسکی، بانکدار روسی نقش داشتند.

از نظر تاریخی، تحریم‌ها تنها در حدود یک سوم موارد موثر بوده است. موفقیت تنها در صورتی حاصل می‌شد که آنها یعنی تحریم‌ها چندجانبه می‌بود و اگر اکثر بازیگران کلیدی اقتصادی را درگیر می‌کرد. در مورد روسیه، همبستگی غیرمنتظره‌ای در بین اروپایی‌ها و بین اروپایی‌ها و ایالات متحده وجود داشت که با توجه به وابستگی روسیه به صادرات نفت و گاز به اروپا، ضربه سختی به روسیه وارد کرد. با این حال، تنها چند کشور خارج از غرب (ژاپن، کره جنوبی، سنگاپور، استرالیا) به تحریم‌ها علیه روسیه پیوستند. و اما چین، هند، ترکیه و دیگران تجارت خود را با روسیه افزایش دادند و نفتی روسیه را خریداری کردند که دیگر به اروپا جریان نداشت یا که انتقال آن قطع شده بود.

علی‌رغم عدم موفقیت نسبی، باز هم تحریم‌ها تا حدی زیاد ابزار محبوبی و یا موثری هستند، و آن به این دلیل که آنها یعنی تحریم‌ها بهتر از جایگزینی‌ها هستند - هیچ کاری نکردند و یا رفتن به جنگ. یا که اینها بسیار مهم و با اهمیت یا راه‌وروشی برای نشان دادن تعهد سیاسی میان متحدان به جای تاثیرگذاری اقتصادی آنها ممکن باشد. **پیتر هارل**، یکی از مقامات سابق شورای امنیت ملی، خاطر نشان کرد که «تحریم‌ها در 20 سال گذشته صنعت رو به رشدی بوده است» که با استفاده توسط **بیل کلینتون** از تحریم‌ها برای هدف قرار دادن کارتل‌های مواد مخدر شروع شد و به عنوان بخشی از جنگ تروریستی پس از 11 سپتامبر گسترش یافت.

بعداً ایالات متحده مبنی به تاثیر گذاری از وضع تحریم‌ها به تحریم علیه ایران مشوق شد، چونکه این کشور را مجبور به مذاکره در مورد برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در سال «2015» برای محدود کردن برنامه هسته‌ای کرد. به هر حال، میتوان گفت که اقتصاد روسیه بسیار بزرگ‌تر، متنوع‌تر و در سطح جهانی یکپارچه‌تر از اقتصاد ایران است، بنابراین تأثیر تحریم‌ها علیه روسیه کمتر بوده است. **هارل** به این نتیجه رسید که ما "با بد در مورد آنچه که تحریم‌ها می‌توانند به دست آورند واقع بین باشیم و انتظار نداشته باشیم که آنها یک گلوله جادویی باشند."

در حالی که تحریم‌ها گسترده بودند، عمدتاً بر بخش مالی متمرکز شدند - حذف روسیه از شبکه **تراکنش‌های مالی سوئیفت** و ممنوعیت **تراکنش** با اکثر بانک‌های روسی. جالب اینجاست که **فیشمن** فاش کرد که تصمیم برای مسدود کردن دارایی‌های بانک مرکزی

تنها پس از تهاجم تمام عیار گرفته شده است. با این حال، غرب می‌ترسید که قطع ناگهانی صادرات انرژی روسیه باعث افزایش تورم شود، بنا بر این نفت و گاز روسیه تا سال (2022) به اروپا جریان پیدا کرد. وبانک‌هایی که پرداخت‌های صادرات نفت و گاز را انجام می‌دادند از تحریم‌ها مستثنی شدند.

ایالات متحده گره‌های حیاتی در بخش مالی را کنترل می‌کند و دلار همچنان تا همین اکنون ارز اصلی تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی است. اما **الینا ریباکوا** از موسسه پترسون خاطر نشان کرد که واکنش‌گتن چنین اهرم مهمی بر بازارهای انرژی ندارد و همچنان در تلاش است تا راه‌هایی برای نظارت و تنظیم صادرات فناوری‌های حیاتی با کاربرد دوگانه ارائه دهد.

در همین حال، **کریگ کندی** از دانشگاه هاروارد به این واقعیت اشاره کرد که تحریم‌ها می‌توانند یک بازی مجموع منفی باشند و به کشوری که تحریم‌ها را تحمیل می‌کنند به همان اندازه به هدف تعیین شده آسیب می‌رسانند. این مطمئناً برای آلمان که با افزایش 400 درصدی قیمت گاز طبیعی در سال 2022 مواجه شد، صادق است.

دانیل درزور، برگزارکننده، اشاره کرد که تعدادی از عواقب ناخواسته وجود داشته است که هنوز پیامدهای آن مشخص نشده است. آنها شامل ظهور "ناوگان سایه" نفتکش‌های بدون بیمه نا‌مه‌ای هستند که نفت روسیه را به هند و چین حمل می‌کنند و گسترش شبکه سایه‌ای از معاملات مالی که فرار روسیه از تحریم‌ها را تسهیل می‌کند.

تحریم‌ها با سخت‌تر کردن صادرات سرمایه‌برای روس‌ها، سرمایه‌گذاری در اقتصاد روسیه را افزایش داده و نخبگان تجاری-حامیان اصلی غرب‌گرایی - را حتی بیشتر به کرملین نزدیک کرده است. جنگ، نظامی‌سازی اقتصاد، سیاست و جامعه روسیه را بیشتر نهادینه کرده است و ممکن است خارج کردن کشور از این مسیر در آینده پس از پوتین بسیار سخت باشد.

در نهایت، **درزور** به یک پیامد ناخواسته مهم برای روسیه اشاره کرد: این که جنگ غرب را متحد کرد، سوئد و فنلاند را به پیوستن به ناتو و آلمان را به تجهیز مجدد سوق داد. این هدف استراتژیک چند دهه روسیه برای جدا کردن اروپا و ایالات متحده را باطل می‌کند.

تحلیلگران با این ادعا موافقت کردند که تحریم‌ها، با همه محدودیت‌هایش، چشم‌انداز اقتصادی روسیه را برای رشد اقتصادی بلندمدت، به ویژه با توجه به دسترس به سرمایه‌گذاری و فناوری برای توسعه میادین جدید نفتی، تحت فشار قرار می‌دهد. **سرگئی واکولنکو**، یکی از همکاران مرکز کارنگی روسیه اوراسیا، استدلال می‌کند که روسیه «با

کاهش چشمگیر [تولید نفت] مواجه است، اما نه با کاهش ناگهانی». به نظر می رسد این بها بی است که **پوتین** حاضر است برای ادامه جنگ خود در اوکراین بپردازد.

سخت است که بگوییم این درگیری چگونه (و چه زمانی) پایان می یابد یا وضعیت نهایی چگونه خواهد بود. آیا روسیه آینده در مقطعی دوباره به غرب خواهد پیوست؟ یا قرار است روسیه به پایگاهی برای چین و دیگر کشورهای آسیایی تبدیل شود که اکنون با غرب همسو نیستند یا مایل به «چند برداری» در چشم انداز ژئوپلیتیکی هستند؟

سطری چند در مورد نویسنده این مقاله :

پیتر روتلند، استاد دولت در دانشگاه وسلین و دانشیار مرکز دیویس برای مطالعات روسیه و اوراسیا در دانشگاه هاروارد است. قبل از آن در دانشگاه تگزاس در آستین و در دانشگاه یورک و دانشگاه لندن در انگلستان تدریس می کرد.

پیتر روتلند

----- **با تقدیم احترامات «2024-10-25»**

.....